

Carl Brockhaus (1822-1899)

Carl Friedrich Wilhelm Brockhaus s-a născut la 7 aprilie 1822 în Himmelmert-Plettenberg, fiind al șaselea copil, respectiv al doilea fiu al învățătorului Friedrich Wilhelm Brockhaus și al soției acestuia, Katharina Wilhelmine, născută Kruft. După terminarea școlii a frecventat timp de doi ani, până în 1842, Seminarul de învățători din Soester, pe care l-a terminat obținând calificativul „excepțional” la examenul de absolvire. Fratele său Albrecht, care urma pe atunci același seminar, relatează într-una din scrisorile sale că, datorită seriozității, a ordinii în gândire și a tăriei lui de caracter, Carl era favoritul Seminarului de învățători.

În anul 1843, Carl Brockhaus ocupă în Breckerfeld-Hagen primul său post de învățător. Aici, în decembrie 1845, tânărul, educat deja în casa părintească atmosferă creștină severă, se întoarce la Dumnezeu. (Și acest eveniment avea loc în același timp și în viața viitoarei lui soții Emilie Löwen a doua fiică a lui Johann Peter Löwen, în a cărui casă a locuit Carl un timp în Breckerfeld. Într-o scrisoare din 31 Decembrie 1880, avea să-i scrie soției sale: „În această lună s-au împlinit 35 de ani de când tu și eu îl cunoaștem pe Domnul”)

Dar Carl nu a găsit imediat acea pace deplină cu Dumnezeu. Încearca să-L slujească, dar nu găsea forța pentru aceasta, motiv pentru care a trăit mulți ani în starea nenorocită descrisă în . Și totuși, prin studii stăruitoare asupra epistolei către Romani și asupra primei epistole a lui Ioan, a ajuns să aibă încredere în lucrarea deplină și desăvârșită a Domnului Hristos. Despre această experiență avea să scrie în 1853, în primul număr al revistei scoase de el, „Mesager în patrie” (periodic lunar care din 1854 avea să se numească „Mesageri ai harului lui Hristos”), un tratat amănunțit cu titlul: „Evenimente din viața intimă a unui credincios relatate de el însuși”. În acești ani, cu permisiunea pastorilor din Breckerfeld și a autorităților locale, a ținut ore biblice în școala în care lucra, transmitând vestea bună. În felul și locul acesta s-a dezvoltat marele său dar de evanghelist.

La 18 aprilie 1848 avea să se căsătorească cu Emilie Löwen, cu care va parcurge împreună un drum din viață de 51 de ani, fiindu-i alături în orice privință, dovedind întotdeauna o mare înțelegere și pricepere a lucrurilor spirituale. Din căsătoria lor au rezultat 13 copii. Cu puțin timp înaintea eiilor, Carl Brockhaus se mutase în Elberfeld, ca învățător principal la școala „Neunteich”. Alei însă nu i s-a permis să țină ore biblice în școală, motiv pentru care a căutat să-L slujească Domnului în alt mod. În timpul său liber vizita familiile elevilor săi și le vorbea părinților despre mântuirea sufletului lor.

În 1848 s-a dezlănțuit revoluția și, urmare a anarhiei create de revoluție, în anul 1849 Elberfeld-ul a fost bătut de holeră. În acest an, Carl Brockhaus împreună cu câțiva prieteni au întemeiat „Grupul de educație din Elberfeld”, având ca scop preluarea și educarea copiilor fără adăpost. În sprijinul finanțării acestei acțiuni avea să vină revista „Sorul copiilor”, pe care o edita Carl Brockhaus. Nu a găsit însă în această activitate extraprofesională satisfacția așteptată. Dorința lui fusese și rămânea aceea de a i se permite să vestească liber și oficial Evanghelia.

În 1850, Carl Brockhaus a găsit în cotidianul „Anunțuri zilnice” un anunț adresat de câțiva creștini din localitatea învecinată, Vohweinkel, prin care erau convocați toți cei interesați pentru organizarea vestirii Evangheliei în biserici. Aceasta era exact după intenția lui și a plecat foarte bucuros la Vohweinkel. În trei întruniri consecutive, această problemă a fost discutată cu amănunțime și Carl Brockhaus a fost investit în a căuta și numi mesageri credincioși pentru misiuni planificate. Grupul de frați evanghelici organizat în acest scop în Mettmann la 3 iulie 1850, în casa fabricantului Neviant, a sponsorizat cu sume provenite de la donatori voluntari unsprezece frați care păreau a fi potriviți și pregătiți pentru lucrarea de evanghelizare. Conducerea grupului a fost preluată de directorul de gimnaziu dr. Bouterwek și de comerciantul Hermann Heinrich, conte de Elberfeld. Cu convingerea că a fost chemat de Dumnezeu în această lucrare, în octombrie 1850 Carl Brockhaus părăsește slujba de învățător și se dedică lucrării grupului de frați. Totodată se retrage și din grupul de educare al copiilor, transferând conducerea revistei „Sorul copiilor” fratelui său Wilhelm Brockhaus. Își consacră de acum întreaga energie pentru slujirea cu grupul de frați, fiind de un folos considerabil în acest timp. Pentru lucrarea de misionariat a întemeiat întâi, ca organ al grupului de frați, periodicul săptămânal „Semănătorul – misionar în patrie și zidirea în case”. Această revistă a atins într-un singur an un tiraj de 4.000 de exemplare.

Tot atunci se aduna cu câțiva credincioși în casa lui Hermann Heinrich, conte de Elberfeld, pentru a medita la Cuvântul lui Dumnezeu. Dintre aceștia făcea parte și elvețianul Heinrich Thorens, care din 1846 lucra la firma textilă din Barmen, fiind creator de modele. Acesta avea strânse legături cu Julius Anton von Poseck și cu William Darby, unul dintre frații lui J.N.Darby din Düsseldorf. Thorens luase deja contact în Elveția franceză cu scrierile lui J.N.Darby, pe care le transmitea acum lui Carl Brockhaus. Plin de zel, acesta le studiaza punând alături Biblia și, convins de adevărul lor, ajunge în conflict cu grupul de frați. Treptat realizează că nu este după voia lui Dumnezeu să întemeieze grupuri și să stabilească reguli și nici ca oamenii să numească slujitori ai Evangheliei, ci că aceștia trebuie să fie chemați personal de Domnul și, prin urmare, să fie responsabili față de Domnul. De asemenea a înțeles cu claritate că bisericile de stat și alte denumiri sau societăți religioase erau aranjamente omenești – pe care apostolul Pavel le considera în 1 Corinteni ca fiind Firești – și deci trebuia să se despartă de

necredincioși și să se adune împreună cu cei credincioși doar în Numele Domnului Isus, exprimat concis, întorcându-se la ceea ce era de la început.

Carl Brockhaus și-a exprimat explicit aceste noi cunoștințe, atât în timpul oreilor biblice, cât și în prelegerile pe care le ținea. El vestea acum Evanghelia harului fără amestecul legalismului, vestea poziția desăvârșită a credinciosului în Domnul Hristos în fața lui Dumnezeu și necesitatea separării de cei necredincioși. Acest lucru nu putea rămâne neobservat de conducerea fraților evanghelici.

La 14 decembrie 1852 a fost convocată o adunare generală în care el avea să fie tras la răspundere pentru noua lui învățătură. Directorul Bouterwerk i-a cerut fie să renunțe la aceste învățături false, fie să iasă din grup. După un timp de gândire, în care l-a rugat stăruitor pe Domnul pentru călăuzire și luciditate, a declarat că nu se poate abate de la adevărurile Cuvântului lui Dumnezeu și a ales să părăsească grupul. Cu el au plecat încă opt frați, printre care și fratele său mai mare, Wilhelm Brockhaus. Ieșirea din grupul de frați nu a fost un pas ușor pentru Carl. Aceasta a adus după sine sărăcie și lipsuri. Într-o scrisoare târzie, din anul 1875, amintind de acest lucru, scria:

“Aproape toți prietenii și rudele apropiate mă evită și mă consideră nebun și încăpățânat, spunând că nici ceea ce am pe inimă nu ar fi pentru Domnul, pentru că am părăsit locul de muncă binecuvântat și pentru că nici nu am estimat cum se cuvine consecințele hotărârii mele, întrucât nu m-am gândit la binele familiei. Numai puțini au apreciat ca fiind pozitiv pasul meu. Ușa spre lucrare era aproape închisă. Un editorial al grupului, care număra două mii de abonați, atenționa cu gravitate despre mine și despre alți câțiva frați și ne învinuia – ca fiind mari rătăciți. A fost, în adevăr, o perioadă de mare agitație și de experiențe amare. Dar Domnul a stat lângă mine, foarte aproape, și a rămas până azi și va fi până în eternitate aproape.”

În anii care au urmat, când vorbea despre acest pas, nu pierdea ocazia să le spună copiilor săi despre grija pe care Dumnezeu a avut-o pentru el și pentru ai lui în tot acest timp. După ieșirea din grup s-a gândit să caute un serviciu pentru a putea câștiga banii necesari familiei, chiar și cu un program redus de lucru. îl ruga stăruitor pe Domnul pentru înțelepciune și călăuzire.

Într-o dimineață a primit un plic care conținea o bancnotă de cinci. taleri și un bilet pe care era scris: „Nimeni, slujind ca ostaș, nu se încurcă în treburile vieții” (2 Timotei 2.4). După scrisul de mână și după ștampila poștală a scrisorii anonime a recunoscut că autorul era un membru al grupului de frați care nu se mai interesase de el de la ieșirea din grup. Câteva zile mai târziu l-a întâlnit pe stradă și i-a spus: „Vă mulțumesc pentru slujba pe care ați împlinit-o față de mine prin acea scrisoare. M-ați eliberat de nesiguranța în care mă aflam, de a căuta un alt serviciu sau de a activa numai în lucrarea Domnului”. Fratele a fost foarte surprins și i-a mărturisit că într-o seară a început să se gândească la el și grija față de nevoile lui nu l-a lăsat să doarmă. Atunci i-a stăruit gândul: „Trebuie să-i trimiți ceva”. La început nu a vrut, dar Domnul nu i-a dat liniște până nu s-a sculat și nu a scris biletul. Voia să-i scrie câteva cuvinte, dar i-a venit în gând tocmai locul din 2 Timotei 2.4.

În același timp soseau de la Hessen, loc unde Carl fusese de câteva ori, scrisori de la credincioși care îi transmiteau că ei îl roagă neînterupt pe Domnul să-l convingă să-și dedice tot timpul pentru lucrarea Lui. Aceste scrisori i-au spulberat și ultima îndoială, întărindu-i convingerea că este voia lui Dumnezeu să se consacre în totul lucrării Sale, încrezându-se în grija Lui privind întreținerea familiei sale.

În dependență de Domnul, el începe acum să predice pretutindeni. În ciuda opoziției bisericii oficiale, mulți credincioși ieșeau din acestea și în multe localități se formau adunări în care frângeau pâinea în părtășie la masa Domnului, despărțiți de toate partidele și tradițiile bisericești, pentru a reflecta la Cuvântul lui Dumnezeu și pentru a se ruga împreună. La Hessen nu era atunci libertate a adunărilor. Aceasta a condus la situații în care Carl Brockhaus a fost obligat să petreacă în 1853 mai multe zile în închisorile din Dillenburg și Herborn. În prima jumătate a anului 1853 intră personal în legătură cu J.N.Darby, cel despre care auzise deja de la Heinrich Thorens și de la frații din Düsseldorf. Prima scrisoare pe care i-a adresat-o Darby datează din 2 mai 1853, din care redăm mai jos un fragment:

Dragă frate,

M-am bucurat foarte mult primind scrisoarea dumneavoastră și, întrucât cred că nu știți limba franceză, voi încerca să vă scriu în germană, deși nu sunt exersat în a scrie în această limbă.

Am înțeles totuși complet scrisoarea dumneavoastră; m-a interesat foarte mult, cu atât mai mult, dragă frate, cu cât avem aceeași situație: ne întâmpină aceleași dificultăți, aceleași suferințe, aceleași încercări. Nu trebuie să ne temem de aceste șicane ale vrăjmașului, pentru că Cel care este cu noi este mai tare decât cel care este împotriva noastră. Trebuie numai să ne ținem aproape de Domnul și să umblăm cu El, pentru a beneficia de tăria Lui și, de asemenea, trebuie să fim conștienți că Domnul însuși este cu noi și să lăsăm fața Lui să strălucească peste noi. Așa vom umbla pe drumul drept numai în lucrurile Lui și, având o privire modestă, întreaga noastră ființă ne va fi plină de lumină. Greutățile care ne vor întâmpina, cu siguranță, pe tot drumul nu vor mai arunca nici o îndoială în inimile noastre, pentru că vom constata prezența Domnului în încercări și izvorul Lui de bucurie ne va umple inimile. Vom fi mai mult decât biruitori prin Acela care m-a iubit.

Dumnezeu să fie cu dumneavoastră, frate iubit. Mă bucur nespus în Domnul că adevărul se descoperă cu claritate inimilor celor ai Săi, în localitățile în care locuiți. Mulțumim lui Dumnezeu! Este lucrarea Lui. Numai El o poate face, numai El o poate susține.

Fie ca El să vă dea toată răbdarea și smerenia, pentru ca să umblați cu Hristos. El să vă întărească, ca să împliniți până la sfârșit lucrarea Lui. Pacea lui Dumnezeu să fie cu dumneavoastră, iubit frate. Cu dragoste din inimă în Hristos Isus,

Al dumneavoastră frate, J. N. Darby

(Scrisoarea este tipărită în întregime în revista „Mesageri în patrie”, 1853,

și retipărită în 1950, pagina 170).

Se relatează că John Nelson Darby, când a citit în Elveția un exemplar al revistei „Semănătorul”, în care se scria despre ieșirea din grup a lui Carl Brockhaus, ar fi spus: „Mi-ar face plăcere să fac cunoștință cu astfel de frați!” Prima vizită și foarte scurtă a lui J.N.Darby în Elberfeld a avut loc probabil la sfârșitul anului 1853 sau la începutul anului 1854, urmând ca la sfârșitul anului 54 să revină pentru un timp mai lung.

împreună cu Carl Brockhaus și cu Julius Anton von Poseck, a tradus în acest timp Noul Testament din limba greacă în limba germană. Ulterior a vizitat de mai multe ori Elberfeld-ul, la intervale de trei – patru ani (1857, 1861, 1864, 1869). Elberfeld-ul se număra acum printre rutele lui permanente de călătorie. Carl Brockhaus i-a făcut ei însuși o vizită lui J.N.Darby în Anglia în 1855, printre altele și pentru a înțelege mai bine anumii termeni în limba engleză.

Începând cu anul 1853, Carl Brockhaus avea să călătorească aproape fără întrerupere, pentru a vizita noi adunări ce se înființau peste tot și pentru a-i sfătui pe cei credincioși. Lucrarea se răspândea tot mai mult, ajungând nu numai în ținutul îndepărtat Rheinland Westfalen, ci și în Hessen, Baden- Württemberg, în Elsass, Bayern, și chiar mai departe, în Schleisen. Mergea de asemenea des în Olanda și Elveția. Era activ și în lucrările de editare, el ținând un periodic lunar de zidire, care a avut în primul an titlul „Mesager în patrie”, iar din 1854 avea să se numească „Mesageri ai harului lui Hristos”. Această revistă a fost de-a lungul deceniilor o mare binecuvântare pentru mulți. În plus, a editat un mare număr de broșuri pentru evanghelizări, scrieri pentru zidire și explicații ale Cuvântului lui Dumnezeu, pe care în parte le scria el însuși, iar în parte le traducea din limba engleză. Prin aceste scrieri se clarificau din ce în ce mai multor cercuri de credincioși diferitele aspecte ale adevărilor Bibliei: îndreptățirea prin credință, plinătatea absolută a lucrării de răscumpărare a Domnului Hristos, unitatea celor credincioși, speranța în revenirea Domnului pentru mutarea Adunării Sale.

Carl Brockhaus era și un bun prieten al copiilor. Dragostea lui pentru copii l-a determinat să editeze pentru ei o mică revistă cu titlul: „Pentru cei mici”. Mai târziu, această revistă avea să devină cel mai mare și mai cunoscut cotidian evanghelic: „Grăuntele”.

În 1853, Julius Anton von Poseck a avut inițiativa de a edita prima carte de cântări pentru credincioși; aceasta a cunoscut cea de-a doua ediție în 1856, în Hilden, cuprinzând 16 cântări. Prin colaborare cu Carl Brockhaus, această carte de cântări s-a extins permanent. În 1880 cuprindea 127 de cântări, în 1891, 135 de cântări, iar în 1899 – un an înainte de plecarea lui Carl Brockhaus în eternitate, cuprindea 145 de cântări. (La cea de-a noua ediție, în 1909, cuprindea 145 de cântări, dintre care 55 compuse de Carl Brockhaus. Referindu-se la această colecție de cântări;” generalul locotenent Viebahn spunea: „Cunosc și iubesc multe alte cântări spirituale și le cânt acasă, dar nu cunosc o altă carte de cântări care să fie oricând în armonie cu Cuvântul lui Dumnezeu și prin care credincioșii strânși împreună să exprime atât de profund adorarea”.

O lucrare cu totul deosebită a lui Carl Brockhaus a fost editarea mult răspânditei și cunoscutei lucrări, „Biblia – traducerea Elberfeld”. Aceasta a fost prima traducere literală completă a Cuvântului lui Dumnezeu pentru poporul german – ce corespundea celui mai recent stadiu al cercetării textelor sacre,

După editarea „Bibliei Elberfeld” a urmat revizuirea „Bibliei Luther”. Când citim prefața primei ediții a Bibliei Elberfeld înțelegem smerenia, înalta prețuire a Bibliei traduse de Luther, gradul de conștiință și teama sfântă a lucrătorilor față de Cuvântul lui Dumnezeu, dar și necesitatea unei traduceri mai bune și mai exacte. Lucrarea începută în 1854 a înaintat repede. În 1855 se edita deja Noul Testament în editura comisiei Carl Brockhaus. Această muncă de pionierat era însoțită și de slăbiciuni și greșeli, dar a răspândit o mare binecuvântare. În 1859 avea să urmeze traducerea Psalmilor. În scopul acestor traduceri, Carl Brockhaus a locuit câțva timp în casa lui J.N.Darby la Londra. Mai târziu, în anii 1869-1870, J. N. Darby și-a rezervat un timp mai lung pentru Elberfeld, în vederea traducerii Vechiului Testament. La această lucrare a luat parte și Hermanus Cornelius Voorhoeve din Rotterdam. În anul 1871 s-a putut edita întreaga Biblie.

Până astăzi, Biblia Elberfeld este cunoscută și apreciată pentru redarea literală cu spirit de credincioșie a textului de bază.

Carl Brockhaus a ținut foarte mult la această importantă lucrare. În etapele de mai târziu s-au adus multe îmbunătățiri lucrării, la care s-au angajat dr. Alfred Rochat din Stuttgart (pentru Vechiul Testament) și dr. Dönges din Darmstadt (pentru Noul Testament).

Despre ea, cunoscutul traucător al Bibliei dr. Hermann Menge îi scria în 1920 lui Rudolf Brockhaus:

“Biblia Elberfeld îmi este cunoscută de mulți ani și încă într-un mod în care în mod sigur multor persoane din Germania nu le este comun, pentru că nu prețuiesc această carte; eu însă le-am recomandat-o ori de câte ori am avut ocazia. În zilele lui Luther, textul Vechiului Testament nu a fost redat atât de bine în limba germană pentru poporul nostru. Traducerea dumneavoastră și binecuvântarea pe care Biblia Elberfeld o aduce nu pot fi contestate, având o valoare ușor de recunoscut...”

În anul 1856, Carl Brockhaus a cumpărat un teren cu o grădină mare, pe care se afla o fostă instalație de fabricat muștar – teren situat în strada Engelsberg, mai târziu numită Baustrasse. Pentru că adunarea din Elberfeld creștea continuu și se făcuse vădită lipsa unei săli potrivite pentru aceasta, a construit în 1866, pe o porțiune din terenul său, o casă care avea la parter o sală și la primul etaj un spațiu de locuit. Familia lui însă devenea tot mai numeroasă, casa lor tot mai strâmtă, iar depozitul de Biblie necesita un tot mai mare spațiu. Așa se face că în 1874 s-a hotărât să construiască pe terenul rămas liber în fața casei o clădire mai mare – lucrare ce s-a încheiat în primăvara anului 1875. De atunci, casa cea mică a fost folosită ca depozit și ca sediu de aprovizionare cu literatură creștină.

Mai mult de 40 de ani, Carl Brockhaus a fost prins fără întrerupere în slujba acestei lucrări. Vârsta lui înaintată nu i-a mai permis să călătorească. Puterile îl părăseau. Ultimii ani ai vieții l-au surprins tot mai mult în casă și cuprins de boală. A petrecut multe nopți șezând pe fotoliu, pentru că starea nervilor și a inimii nu-i permiteau să stea culcat. Cu toate acestea, a fost văzut până în ultimii ani, când mersul îi era tot mai îngreunat, umblând pe străzile abrupte ale Wuppertalului, aducând hrană spirituală sufletelor pe care le avea pe inimă, „purta pe pășune” sau „pășind” ca un păstor credincios.

La 9 mai 1899, după o scurtă internare, avea să plece acasă, pentru a fi pentru totdeauna cu Domnul căruia l-a slujit cu credincioșie și dăruire. La înmormântarea sa au venit sute de frați, de pretutindeni. H.C.Voerhoeve, prietenul său, a ținut cu acel prilej o predică în care spunea despre cel plecat:

Fratele nostru care s-a mutat acasă la Domnul nu a fost numai păstor, el a fost și învățător. Cine a avut favoarea să asiste la conferințele minunate care s-au desfășurat ani la rând a fost profund convins de aceasta. Cât de clar și lămurit, cât de cuprinzător și practic explica el Cuvântul lui Dumnezeu! Și noi toți l-am auzit atât de des – câțiva chiar în penultima duminică, în această sală. A fost de asemenea și un neuitat evanghelist – și aceasta într-un mod deosebit ... Dumnezeu ne-a dat în acest frate mult, foarte mult. Nu suntem însă aici pentru a

lăuda un om, nu, ci toată onoarea, toată lauda provin numai de la Domnul. El dă daruri. El își trimite slujitorii. El acordă putere și El transmite binecuvântările Lui. Numai de la El vine totul. El ni l-a dat pe Carl Brockhaus și El i-a dat atât de mulți ani de lucrare, aproape o jumătate de secol. Putem spune deci recunoscători: Domnul a dat! Dar acum putem adăuga: Domnul a luat... I El știe ce face, de aceea spunem cu Iov: „Binecuvântat fie Numele Domnului!...”

clickbible.org